

Asia: VN/7659/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Nato SOFAn ja Pariisin pöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja niihin liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ulkopoliittinen instituutti on perehtynyt hallituksen esitykseen eduskunnalle Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen (Nato SOFA) sekä Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehdyn pöytäkirjan (Pariisin pöytäkirja) hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi liittyviin lakiesityksiin (lausuntopyynnön diaarinumero: VN/7659/2023).

Nato SOFAn ja Pariisin pöytäkirjan ovat ratifioineet kaikki Naton jäsenmaat ja Naton jäsenenä sitä edellytetään myös Suomelta. Nato SOFA mahdollistaa Nato-maiden joukkojen läsnäolon Suomen alueella kaikissa olosuhteissa. Suomen näkökulmasta sopimusta tätä voidaan pitää kansallista turvallisuutta lisäävänä tekijänä, jolla on osaltaan kansallista ja liittokunnan pelotetta lisäävä vaikutus. Lisäksi on syytä huomioida, että sopimus luo oikeudellisen perustan kahdenvälisille puolustusyhteistyösopimuksille, kuten Suomen Yhdysvaltojen kanssa neuvottelemalle Defence Cooperation Agreementilla (DCA), ja mahdollistaa puolustusyhteistyön syventämisen eri maiden kanssa.

Nato SOFAlla ja Pariisin pöytäkirjalla on merkittäviä oikeudellisia vaikutuksia Suomen perustuslakiin ja yksittäisiin lakeihin, jotka on seikkaperäisesti kuvattu hallituksen lakiesityksessä. Ulkopoliittinen instituutti ei ota kantaa yksittäisiin sopimuksen edellyttämiin tarkempiin lakimuutoksiin, mutta toteaa, että on tärkeää käydä laaja-alaista julkista keskustelua myös Nato SOFA:n oikeudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Ihmisoikeusvaltiona Suomen tulee pyrkiä myötävaikuttamaan oikeusvaltioperiaatteiden ja ihmisoikeuksien maksimaaliseen toteutumiseen Naton jäsenenä.

Särkkä Iro
Ulkopoliittinen instituutti - VTT , Vanhempi tutkija